

Referanser:

Arkivsak: 23/00820-25

Saksdokumenter:

Internettvalgstyrets evaluering av digitale valg - ferdigstilt
Evalueringsrapport av kirkevalget 2023

Evaluering av kirkevalget 2023

Sammendrag

Kirkevalget 2023 ble gjennomført høsten 2023 med periode for forhåndsstemming fra 10. august til 8. september og valgdag 10.–11. september 2023. Digital forhåndsstemming og valg av prest og lek kirkelig tilsatt skjedde i perioden 10. august kl. 09:00 til onsdag 6. september kl. 15:00.

Det har blitt gjennomført en intern evaluering av kirkevalget 2023, og evalueringsrapporten følger som vedlegg. Internettvalgstyret har evaluert de digitale valgene ved kirkevalget 2023, og også denne rapporten er vedlagt her.

Erfaringene med kirkevalget 2023 tilsier at en fram mot neste valg i 2027 vurderer mer gjennomgripende endringer i de kirkelige valgreglene. Det tas sikte på at Kirkerådet i september i år får til behandling en sak om høring som gjelder overordnede problemstillinger ved endringer av kirkevalgreglene. Denne høringen kan danne grunnlag for en sak på Kirkemøtet 2025 om dette. Det konkrete regelverket for kirkelige valg vil i neste omgang kunne behandles på Kirkemøtet i 2026.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet er ikke fornøyd med valgdeltakelsen i 2023. Samtidig som en må arbeide med tiltak for å styrke deltakelsen, er det viktig å kritisk vurdere ressursbruken i lys av det som framstår som realistisk oppslutning om kirkevalg.

2. Kirkerådet tar evalueringen av kirkevalget til orientering og er i hovedsak fornøyd med forberedelsen og gjennomføringen av valget. Det er grunn til å takke alle frivillige og ansatte som har bidratt til gjennomføringen, og alle som har stilt opp som kandidater.
3. Kirkerådet er fornøyd med at 81 prosent av medlemmene i Den norske kirke kjente til at det var kirkevalg. Det er også positivt at det var færre klagesaker enn ved valget i 2019.
4. Kirkerådet er tilfreds med forberedelsen og gjennomføringen av det digitale valget.
5. Kirkerådet ser behov for å gjøre større endringer i de kirkelige valgreglene og ber om at det forberedes en sak om kirkevalget til Kirkerådets møte i september med sikte på høring før Kirkemøtet 2025. Denne saken bør blant annet ta opp følgende spørsmål:
 - a. Hvordan valget skal gjennomføres – fysisk og digitalt valg?
 - b. Tid og sted for valg
 - c. Kirkemøtets sammensetning
 - d. Aktuelle forenklinger i regelverket

Saksorientering

Bakgrunn

Kirkevalget 2023 var det første kirkevalget som ble gjennomført etter at den nye trossamfunnsloven trådte i kraft 1. januar 2021. Lovens formålsbestemmelse i § 10 forutsetter at Den norske kirke forblir «en landsdekkende og demokratisk evangelisk-luthersk folkekirke». I Prop. 1 S (2023–2024) er det satt som mål for statstilskuddet til Den norske kirke at kirken skal være en «landsdekkende, selvstendig og demokratisk folkekirke». Proposisjonen forutsetter at «det blir gjennomført demokratiske val i kyrkja», men det er opp til kirken å nærmere utforme valgordninger og organisering, blant annet i lys av de tilgjengelige ressursene.

Da Kirkemøtet behandlet kirkevalgreglene i 2021 og 2022, ble det bare gjort mindre justeringer i de kirkelige valgreglene, blant annet av hensyn til det parallelle arbeidet med kirkelig organisering.

Kirkevalget 2023 ble gjennomført høsten 2023 med periode for forhåndsstemming fra 10. august til 8. september og valgdag 10.–11. september 2023. Digital forhåndsstemming og valg av prest og lek kirkelig tilsatt skjedde i perioden 10. august kl. 09:00 til onsdag 6. september kl. 15:00. Det var første gang kirkevalget delvis ble gjennomført digitalt.

Budsjettrammen for forberedelse og gjennomføring av kirkevalget 2023 var i utgangspunktet på nivå med tidligere valg, men noen kostnadsreducerende tiltak ble gjennomført for 2023, blant annet i lys av at den generelle budsjettsituasjonen var krevende. Kirkerådet besluttet at det ikke skulle sendes ut valgkort og at det ikke skulle gjennomføres en ekstern evaluering av valget, se sak KR 94/22 side 19.

I lys av både den nye trossamfunnsloven, Kirkemøtets behandling av sakene om kirkelig organisering i 2022 og 2023 og erfaringene med kirkevalget i 2023, særlig det digitale valget, framstår det som nærliggende å vurdere mer grunnleggende endringer i valgordningene enn det som ble gjort før valget i 2023.

Om evalueringen

Det er utarbeidet en intern evalueringsrapport for kirkevalget, og rapporten er vedlagt. Evalueringen bygger på følgende kilder:

- Evalueringsrapporter fra bispedømmerådene
- Skriftlige tilbakemeldinger fra Bønnelista, Åpen folkekirke og Interesseforeningen for Nominasjonskomiteens liste
- Samisk kirkeråds evaluering av Samisk kirkelig valgmøte 2023 (sak SKR 31/23)
- En spørreundersøkelse til valgmedarbeidere i soknene
- Soknenes innrapporterte data i valgmodulen
- Statistikk fra Scytl – leverandøren av det digitale valgsystemet
- Pre- og post-test fra kirkevalgkampanjen
- Medlemsundersøkelsen 2023

Internettvalgstyret har gjennomført en egen evaluering av det digitale valget. Denne er vedlagt saken og inngår også som grunnlag for vurderingene i sakspapiret her og i den interne evalueringsrapporten. Kontrollutvalget har gitt innspill til evaluering i sin melding til Kirkemøtet 2024, se sak KR 25/24.

Valgdeltakelse og kommunikasjon

274.800 medlemmer i Den norske kirke benyttet seg av stemmeretten, eller 9,06 prosent av de stemmeberettigete. Totalt hadde 3.033.190 medlemmer stemmerett, og disse fordeler seg på 1147 sokn. 91.689 forhåndsstemte digitalt, mens 183 111 stemte fysisk, enten på valgdagene eller på forhånd.

Det er stor variasjon i valgoppslutning i de ulike bispedømmene, lavest oppslutning er det i Oslo (6,34 prosent) og Borg (7,39 prosent). Størst andel benyttet seg av stemmeretten i Nord-Hålogaland (11,97 prosent) og Hamar (11,81 prosent).

Flest velgere deltok i valg til menighetsråd (8,46 prosent) mens litt færre ga stemme til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet (6,4 prosent).

Valgdeltakelsen i 2023 har gått ned sammenlignet med valgene i 2019 og 2015. På bispedømmenivå falt oppslutningen fra 10,8 prosent i 2019 til 6,4 prosent i 2023. Sammenligner man oppslutningen i 2023 med 2015, falt den fra 15,1 til 6,4 prosent. På menighetsnivå gikk det fra 11,8 prosent i 2019 til 8,5 prosent i 2023. Fra 2015 til 2023 viser den samlede oppslutningen et fall fra 15,7 til 8,5 prosent.

Ulike informasjonstiltak både lokalt, regionalt og nasjonalt ble gjennomført før valget. Medlemsundersøkelser viser at informasjon om kirkevalget hadde nådd medlemmer fra ulike velgergrupper – både den velgergruppen som kan sees på som aktive i kirken, og de som oppsøker kirken bare ved spesielle anledninger. Selv om det også var fokus på informasjonstiltak om lister og kandidater, ser det ikke ut til å ha hatt vesentlig innvirkning på valgdeltakelsen.

Det nye ved kirkevalget 2023, og det som kan sees på som et av de viktigste tiltakene for å øke valgdeltakelsen, var løsningen for digital forhåndsstemming. Løsningen gjorde det mulig for velgere å forhåndsstemme hvor og når de ville. Det gjorde valgdeltakelse lettere og kunne inkludere velgergrupper som av ulike årsaker ikke hadde mulighet til å forhåndsstemme fysisk eller var forhindret fra å gi sin stemme på valgdagen.

Ved tidligere kirkevalg har valgkort med informasjon om valget, tid og sted for forhåndsvalg og valgting blitt sendt i posten til alle medlemmer fra året de fyller 15. Kirkerådet besluttet å ikke sende ut valgkort ved dette valget. Det var særlig to årsaker til beslutningen – behovet for å kutte kostnader og nyvinningen digital forhåndsstemming. Informasjon om digital stemming gjøres best gjennom digitale kampanjer, med en kort og rask vei til deltakelse fra annonse til pålogging på telefon eller datamaskin.

Mot neste kirkevalg bør det vurderes om det kan være realistisk å sende digitale valgkort.

Et grunnleggende spørsmål ved evaluering av valg i Den norske kirke er hva som er en rimelig forventning til valgdeltakelse. Evalueringsrapporten inneholder et dypdykk der nedgangen i oppslutningen ved valget i 2023 er analysert med utgangspunkt i tre ledende religionssosiologiske teorier. Analysen påpeker blant annet at det vil være viktig å arbeide strategisk for å rekruttere medlemmer til deltakelse i valg. Det pågår et arbeid med en overordnet kommunikasjonsstrategi for Den norske kirke, og dette arbeidet vil være viktig med tanke på oppslutning ved neste kirkevalg.

Digitalt kirkevalg og forhåndsstemming

Det var mulig å forhåndsstemme digitalt ved flere av valgene, noen valg var også heldigitale:

- valg av menighetsråd
- valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet
- valg av prest (heldigitalt)
- valg av lek kirkelig tilsatt (heldigitalt)
- valg av Døves menighetsråd
- valg av Saemien Ålmegeeraerie, menighetsrådet for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde (digitalt + postvalg)
- valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet
- valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet (digitalt + postvalg)

Man kunne forhåndsstemme digitalt i perioden fra 10. august til 6. september.

Det var ca. 39 prosent av velgere i kirkevalget 2023 som forhåndsstemte. Av disse stemte 33,3 prosent digitalt. I de digitale valgene var det 91 689 velgere (unike brukere) som avga stemme ved ett eller flere av de digitale valgene. Siden hver velger kunne stemme i minst to valg, ble det totale antallet digitale stemmer 159 025.

Gjennomføringen av det digitale valget var vellykket. Det var noen tekniske utfordringer, blant annet knyttet til manntall, men overordnet gjorde den digitale løsningen kirkevalget tilgjengelig for medlemmene i Den norske kirke på en helt annen måte enn tidligere.

I kontrakten med leverandøren av det digitale valgsystemet er det lagt inn mulighet for å gjenbruke løsningen ved valget i 2027. Det vil være mulig å gjøre noe videreutvikling av systemet, men rommet for endringer vil være begrenset til en prosentandel av den totale kontrakten.

Det er verdt å merke seg at andelen forhåndsstemmer ved de offentlige valgene øker. Denne trenden kan gjøre seg gjeldende også for kirkevalg, og den kan ha betydning for effekten ved å gjennomføre kirkevalg samtidig med offentlige valg.

De aller fleste som forhåndsstemte, gjorde det digitalt. Soknene hadde mye arbeid med å legge til rette for forhåndsstemming på papir, men den muligheten ble i svært liten grad brukt av velgerne.

Ressursbruk

Rapporten for regnskaps- og valgåret 2023 viser et forbruk på ca. 65,1 mill. kroner. Ressursbruken knyttet til arbeid med kirkevalget i de fire årene 2020–2023 utgjorde til sammen ca. 78,3 mill. kroner. Lønnsutgifter til ansatte i Kirkerådet som har arbeidet med valg, er ikke tatt med i regnskapet for valget. Bispedømmerådene har fått en samlet tildeling på 5,5 mill. i tilknytning til arbeid med valget.

Den største kostnaden i regnskapsåret 2023 har vært tilskudd – ca. 42,9 mill. kroner. Dette formålet har omfattet tilskudd til kirkelige fellesråd for lokal gjennomføring av valget på ca. 34,7 mill. kroner. Tilskuddsposten inkluderer også intensjonsstøtte og listestøtte (6,7 mill. kroner) og støtte til nomineringsgrupper (2 mill. kroner).

Intensjonsstøtte er et tilskudd som har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Listestøtte har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i

stand til å informere velgerne om sine standpunkter i aktuelle kirkelige spørsmål. Støtten til nomineringsgrupper er årlig og går til registrerte nomineringsgrupper som har medlemmer innvalgt i Kirkemøtet, leke medlemmer i Kirkemøtet innvalgt fra Nominasjonskomiteens liste, døvemenighetenes representant og samiske representanter valgt inn i bispedømmeråd og Kirkemøtet.

En annen stor utgift i 2023 har vært kjøp av tjenester, blant annet trykk av stemmesedler og oversettelses- og kommunikasjonstjenester på ca. 14,9 mill. kroner. Ulikt informasjonsmateriell til lokal bruk ble for eksempel utformet på bokmål, nynorsk og på tre samiske språk. Systemet for digital forhåndsstemming ble tilrettelagt for bruk på nynorsk, bokmål, sørsamisk, lulesamisk, nordsamisk og engelsk. I tillegg ble det laget en video på tegnspråk som forklarte hvordan man skulle stemme. Til annonser i kirkevalgkampanjen ble det brukt ca. 5,7 mill. kroner.

Ellers har det vært kostnader knyttet til blant annet den digitale valgløsningen (ca. 19,4 mill. kroner i hele perioden), opplæring og kursing av nye råd og tilrettelegging av valget fra Kirkerådets side.

Forbedringspunkter og aktuelle endringer

Erfaringene med kirkevalget 2023 tilsier at en fram mot neste valg i 2027 vurderer mer gjennomgripende endringer i de kirkelige valgreglene. Det tas sikte på at Kirkerådet i september i år får til behandling en sak om høring som gjelder overordnede problemstillinger ved endringer av kirkevalgreglene. Denne høringen kan danne grunnlag for en sak på Kirkemøtet 2025 om dette. Det konkrete regelverket for kirkelige valg vil i neste omgang kunne behandles på Kirkemøtet i 2026. Dette tilsvarer måten valgreglene ble behandlet på i forkant av valget i 2023.

Hvordan skal kirkevalget gjennomføres i fremtiden? Tid og sted

Evalueringen av valget i 2023, og særlig de positive erfaringene med digitalt valg, gjør det naturlig å vurdere relativt fritt hvordan kirkevalget bør gjennomføres i fremtiden. I den nye trossamfunnsloven legger ikke staten lenger føringer for når og hvor valget skal gjennomføres.

Kirkerådet vil her peke på tre aktuelle alternativer som bør utredes nærmere fram mot Kirkerådets møte i september:

1. Kirkevalget gjennomføres heldigitalt.

2. Kirkevalget gjennomføres digitalt med noen muligheter for å stemme på papir.
3. Kirkevalget gjennomføres som i 2023 med digital forhåndsstemming og valgdag med fysisk stemmegiving.

De to første alternativene kan gjennomføres uavhengig av tid og sted for valg til kommunestyre og fylkesting, mens alternativ 3 forutsetter en konkret valgdag. I alternativ 2 kan man vurdere to løsninger: Et minimum av muligheter for å stemme på papir for å ha et tilbud til dem som for eksempel ikke har Bank-ID, eller man kan se for seg mer omfattende fysisk forhåndsstemming. Ressursbruk vil måtte vurderes opp mot hvor tilgjengelig man ønsker at det fysiske valget skal være. Det vil også være et spørsmål om hvor strengt man skal regulere omfanget av et fysisk valg lokalt, for eksempel når det gjelder lokaler, åpningstider og tilstedeværelse.

Evalueringen av valget i 2023 viser at mange opplevde gjennomføringen av det fysiske valget som altfor arbeidskrevende. Særlig gjaldt det den fysiske forhåndsstemmingen. Ut fra dette bør man være forsiktig med å pålegge soknene alt for omfattende arbeid med fysisk forhåndsstemming, uavhengig av hvilken modell man går for.

Å gjennomføre kirkevalg samtidig med og i umiddelbar nærhet av offentlige valg har vært med på å gjøre kirkevalget tilgjengelig og relativt enkelt å delta i. Ordningen krever samtidig svært store ressurser lokalt, med nesten 13 000 valgfunksjonærer fordelt på 2326 valglokaler. Det er også stadig flere som forhåndsstemmer ved offentlige valg, og denne utviklingen gjør koblingen til den offentlige valgdagen mindre viktig i praksis. Det er også noen prinsipielle utfordringer med å gjennomføre valget tett opptil offentlige valg.

Hvis man ikke lenger skal gjennomføre fysisk stemmegiving på samme tid og sted som valgdagen for offentlige valg, vil man stå friere i hvordan man organiserer manntall og fysiske og digitale stemmer. Hvis fysisk stemmegiving skal være et supplement til det digitale valget, hovedsakelig for dem som ikke kan stemme digitalt, kan det for eksempel være aktuelt å ta imot alle fysiske stemmer i konvolutt og prøve dem mot manntallet etter at det digitale valget er avsluttet. Det vil da ikke være nødvendig å avslutte det digitale valget i god tid før det skal gjennomføres valg på papir. Det vil også være lettere å få ut resultat raskt og samlet hvis det er få

papirstemmer som skal telles. Samtidig vil det fortsatt kunne være en utfordring med at det tar tid å få sendt stemmer til bispedømmekontorene for opptelling.

Hvis man fristiller kirkevalget fra å være i umiddelbar nærhet til kommune- og fylkestingsvalg, er det også mulig å vurdere å gjennomføre kirkevalg på et annet tidspunkt eller til og med i et annet år. Kirkerådet legger uansett til grunn at det neste kirkevalget skal gjennomføres i 2027.

Kirkemøtets sammensetning

I ulike sammenhenger har ulike spørsmål som gjelder Kirkemøtets sammensetning blitt tematisert. Rapporten *Samhandling i en selvstendig folkekirke – ny kirkelig organisering* fra Müller-Nilssen-utvalget berørte spørsmål om sammensetning. Kirkerådet har også berørt spørsmålet i forbindelse med endringer av reglene for valg av Kirkeråd. I arbeidet med kirkelig organisasjonsutvikling har mange vært opptatt av at valgordningen på en bedre måte enn i dag bør bidra til sammenheng mellom lokalt og regionalt/sentralt nivå i kirkestrukturen.

Evalueringen av valget har pekt på at kirkevalget er komplisert, blant annet fordi bispedømmerådene og Kirkemøtet sammensettes gjennom flere valg. En kan vurdere om ordningen med egne valg for prester og lek kirkelig tilsatte bør avvikles. Valgene gjennomføres som preferansevalg, og det er en komplisert valgordning. Avvikling av disse 22 særskilte valgene (med 22 nominasjonskomiteer) ville bety en vesentlig forenkling.

Et annet spørsmål er om det fortsatt skal være samme representasjon fra alle bispedømmer, dvs. uavhengig av medlemstall.

Et eget utvalg vurderer nå tiltak for å styrke samisk kirkeliv. Utvalget kan komme til å berøre ordningene for valg av samiske representanter i de tre nordligste bispedømmene, og disse særlige valgordningene bør vurderes i lys av ev. forslag fra utvalget.

Kirkerådet mener også at det er grunn til å vurdere om valgordningen bør snus prinsipielt, slik at en velger Kirkemøtet, og at bispedømmerådene består av medlemmene i Kirkemøtet valgt fra det aktuelle bispedømmet – i stedet for dagens

system der «Kirkemøtet består av medlemmene av bispedømmerådet», jf. kirkeordningen § 27.

Forenkling av regler

Regelverket for kirkelige valg er komplekst og vanskelig tilgjengelig for både valgmedarbeiderne, kandidater som stiller til valg, velgerne og mediene. Kompleksiteten gjør også digitalisering krevende. Det blir mange alternativer som skal kodes og testes. Forenkling av regelverket vil spare ressurser på alle nivåer.

Evalueringen av kirkevalget 2023 peker på noen endringsbehov, og Kirkerådet vil utrede disse nærmere fram mot en kirkerådssak i september. I det følgende pekes på noen behov:

- Det er aktuelt å se på ordningen med Nominasjonskomiteens liste ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet på nytt. Ordningen skaper utfordringer fordi de ulike listene har ulik status og av og til må behandles forskjellig. Valgordningen blir mer komplisert, den blir asymmetrisk. Det ser man for eksempel ved at det er ulike regler for personvalg for Nominasjonskomiteens liste og lister fra nomineringsgrupper. Dette er krevende for velgerne og mediene å forstå.
- Ved menighetsrådvalg er det aktuelt å fjerne noen elementer for å gjøre gjennomføringen enklere. Ordningen med at velgere kan skrive valgbare personer i soknet på stemmeseddelen (tilføyde navn), har vært en sikkerhetsventil i de tilfellene der det er for få eller ingen kandidater på listen. Det fremstår som uklart om det er den beste måten å løse problemet med for få kandidater på. Kirkerådet vet ikke noe om kandidater som kommer inn i menighetsråd som tilføyde navn. En kan tenke seg at slike kandidater kan ha svakere motivasjon for vervet og oftere søker fritak. Det kan også være en omdømmeutfordring når folk blir valgt inn i et menighetsråd uten å ha samtykket til det på forhånd.

Ordningen med tilføyde navn skaper også tekniske og praktiske utfordringer. Hvis man skal videreføre ordningen, må valgmodulen i Den norske kirkes medlemsregister og det digitale valgsystemet utvikles så disse navnene blir håndtert riktig og på en hensiktsmessig måte. Det er ikke gjort noen grundige

vurderinger av hvor krevende dette er. Det må imidlertid gjøres noe grunnleggende med måten de digitale stemmesedlene overføres fra det digitale valgsystemet til valgmodulen på (så valgmodulen kan håndtere hver stemmeseddel og oppdage for eksempel tre like navn). En aktuell ordning å se på som erstatning for tilføyde navn som sikkerhetsventil ved for få kandidater, er en type suppleringsvalg, som for eksempel kan gjennomføres i et menighetsmøte eller lignende.

- En annen ordning ved menighetsrådsvalg som det kan være aktuelt å fjerne, er sperregrensen på fem prosent av personlig stemmetall. Argumentet for å ha en sperregrense på personstemmene er å sikre at noen få velgere ikke «kupper» rekkefølgen på listen hvis de aller fleste velgerne har levert stemmeseddelen urettet (og dermed gitt sin støtte til nominasjonskomiteens prioritering). Det viser seg likevel at denne ordningen er vanskelig å forstå, både for velgere og dem som organiserer valget lokalt. Mange sitter igjen med et inntrykk av at man får «feil» valgresultat siden antall personstemmer ikke nødvendigvis avgjør hvem som kommer først. Å fjerne denne ordningen vil også bidra til det overordnede målet om færre bestemmelser i regelverket, så det blir mindre å forholde seg til både for dem som organiserer valget og velgerne.
- I forkant av valget i 2023 ble regelverket for kirkelige valg delt i flere ulike regelsett. Dette fungerte delvis etter hensikten. Regelomfanget som de som organiserte valget lokalt måtte forholde seg til, ble mindre. Årsaken til det var at reglene for valg av prest, lek kirkelig tilsatt, sørsamisk representant og døvemenighetenes representant ble tatt ut av kirkevalgreglene. Det vurderes derfor som mest aktuelt å beholde hovedregelverket som i dag, med alt det soknene trenger for å gjennomføre valg. Samtidig ble regelverket veldig fragmentert når det ble delt opp i så stor grad (valg av prest og lek kirkelig tilsatt som ett regelverk, valg av sørsamisk representant som ett regelverk etc.). Det vil derfor være aktuelt å slå sammen de særlige regelverkene igjen, slik at man får en todeling heller enn større fragmentering. I denne prosessen bør man også se på samkjøring av bestemmelser for de ulike valgene.
- Det er også behov for forenkling av språket i reglene og i veiledningsmateriell. Stortinget har vedtatt ny valglov for offentlige valg der klarspråk har stått sentralt i arbeidet. Her vil det være mye å hente for det kirkelige

valgregelverket. Noen har pekt på at ordet «lek» nå bør tas ut av valgreglene («leke» medlemmer og «lek kirkelig tilsatt» til bispedømmeråd og Kirkemøtet). Slike spørsmål vil Kirkerådet komme tilbake til i arbeidet med selve regelverket fram mot Kirkemøtet i 2026.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Den norske kirke er en landsdekkende og demokratisk folkekirke. Demokrati er viktig, og valg er viktig. De kirkelige organene må ha legitimitet og forankring hos medlemmene.

Evalueringen viser likevel et generelt behov for å redusere ressursbruken på kirkevalg. En må stille spørsmål om ressursbruken står i et rimelig forhold til valgoppslutningen. Det aktualiserer igjen spørsmålet om hvor høy valgdeltakelse som er realistisk å få til.

Behovet for å ta ned ressursbruken henger også sammen med den økonomiske situasjonen Den norske kirke står i nå og framover. Det har allerede vært nødvendig å kutte i budsjettet til kirkevalg i inneværende periode. Dette må følges opp av reelle forenklinger for at det skal være samsvar mellom tilgjengelige ressurser og arbeidet som skal gjøres.

Digitalt kirkevalg gir mulighet for å ta grep som kan redusere kostnader og ressursbruk både lokalt og nasjonalt. Man bør også forenkle regelverket for å kunne effektivisere arbeidet med det digitale valgsystemet.

En vil måtte komme tilbake til mer konkrete vurderinger av økonomiske og administrative konsekvenser i forbindelse med konkrete forslag til endringer i valgordningene.